

Akty prawne regulujące wolność ekspresji polskiego sędziego (wybór)

Płaszczyzna konstytucyjna, europejska i międzynarodowa:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.;
- Traktat o Unii Europejskiej z 1992 r.;
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 r.;
- Międzynarodowy Pakt Praw Politycznych i Obywatelskich z 1966 r.;
- Europejska Konwencja Praw Człowieka z 1950 r.;
- Karta Praw Podstawowych UE z 2000 r.

Płaszczyzna ustawodawstwa zwykłego:

- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych;
- Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych;
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych;
- Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym;
- Ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym;
- Ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego;
- Ustawa o Trybunale Stanu z dnia 26 marca 1982 r.;
- Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa;
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego;
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Płaszczyzna międzynarodowego *soft law*:

- Podstawowe Zasady Niezależności Sądownictwa z 1985 r. (*Basic Principles on the Independence of the Judiciary*);
- Europejska Karta Statutu Sędziego z 1998 r. (*European Charter on the Statute for Judges*);
- Zasady Postępowania Sędziów z Bangalore z 2002 r. (*The Bangalore Principles of Judicial Conduct*);

- UNODC, Komentarz do Zasad Postępowania Sędziów z Bangalore z 2007 r. (*Commentary on the Bangalore Principles of Judicial Conduct*);
- Sędziowska Magna Carta (Podstawowe Zasady) z 2010 r. (*Magna Carta of Judges, Fundamental Principles*);
- Komisja Wenecka, Raport o Wolności Ekspresji Sędziów z 2015 r. (*Report on the Freedom of Expression of Judges*);
- Komitet Praw Człowieka ONZ, Komentarz ogólny nr 34 z 2011 r., CCPR/C/GC/34;
- IAJ, Powszechna Karta Sędziego z 1999 r., gruntownie znowelizowana w 2017 r. (*The Universal Charter of the Judge*);
- Rada Praw Człowieka, Niezależność sędziów i prawników z 2019 r. (*Independence of judges and lawyers*);
- UNODC, Wytyczne dotyczące korzystania z mediów społecznościowych przez sędziów z 2019 r. (*Non-Binding Guidelines on the Use of Social Media by Judges*);
- ICJ, Swoboda Wypowiedzi, Zrzeszania się i Wolności Sędziów i Prokuratorów z 2019 r. (*Judges' and Prosecutors' Freedoms of Expression, Association and Peaceful Assembly*);
- CEPEJ, Przełamywanie izolacji sędziów z 2019 r. (*Breaking up judges' isolation*);
- Opinie Rady Konsultacyjnej Sędziów Europejskich (*opinions of the Consultative Council of European Judges*):
 - pierwsza z 2001 r. w sprawie standardów dotyczących niezależności wymiaru sprawiedliwości i nieusuwalności sędziów (*on standards concerning the independence of the judiciary and the irremovability of judge*);
 - trzecia z 2002 r. w sprawie zasad i przepisów regulujących zachowanie zawodowe sędziów, w szczególności w zakresie etyki, niewłaściwego zachowania i bezstronności (*on the principles and rules governing judges' professional conduct, in particular ethics, incompatible behaviour and impartiality*);
 - siódma z 2005 r. dotycząca “wymiaru sprawiedliwości i społeczeństwa” (*on justice and society*);
 - dziesiąta z 2007 r. dotycząca Rady Sądownictwa w służbie społeczeństwa (*on the Council for the Judiciary at the service of society*);

- dwudziesta trzecia z 2020 r. dotycząca roli stowarzyszeń sędziowskich we wspieraniu niezależności sądów (*on the role of associations of judges in supporting judicial independence*);
- dwudziesta czwarta z 2021 r. dotycząca ewolucji rad sądownictwa i ich roli w niezależnych i bezstronnych systemach sądowniczych (*Evolution of the Councils for the Judiciary and their role in independent and impartial judicial systems*);
- dwudziesta piąta z 2022 r. dotycząca wolności ekspresji sędziów (*on freedom of expression of judges*).

Rekomendacje Komitetu Ministrów Rady Europy:

- nr R (94) 12;
- CM/Rec(2010)12.

Sąd Kasacyjny Republiki Turcji, Deklaracja stambulska w sprawie przejrzystości w procesie sądowym z 2020 r. (*The Istanbul Declaration on Transparency in the Judicial Process*).

Plaszczyzna uregulowań etycznych:

Zbiór Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych (Załącznik do uchwały Nr 25/2017 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 stycznia 2017 r.);

Uchwała Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lipca 2017 r., Kodeks Etyczny Sędziego Trybunału Konstytucyjnego.